

*Bubnjar Antonio Sanchez, u
povodu nastupa s Matijom
Dedićem u Dubrovniku i Zagrebu*

JAZZ SE
ZASNIVA NA
POVJERENJU

Stranica 8

Bubnjar Antonio Sanchez, u povodu nastupa što će ih s Matijom Dedićem i Scottom Colleyem održati u Dubrovniku i Zagrebu

JAZZ SE ZASNIVA NA POVJERENJU

Svaka je forma umjetnosti zasnovana na komunikaciji – Antonio Sanchez

Svaka moćna umjetnost posjeduje snagu da djeluje na ljude. Kad je nešto učinjeno na sjajan način, kad je zasnovano na zdravim osnovama, duhu i razumu, tada će to nadahnjivati ljude. Za mene umjetnost u najčišćem obliku leži u tome osjećate li nešto prema nekom djelu, bez obzira razumijete li to ili ne. Jazz ima takvu moć nad ljudima

komunikaciji. Ne uspije li ostvariti komunikaciju s publikom, nisi uspio u svojem poslu. Vrhunski jazzisti, glumci, kipari ili slikari najbolji su u komunikaciji. Kad gledamo Picasove ili Van Goghove slike nešto osjećamo. Oni šalju neku poruku. Jazz se u tome ne bi trebao razlikovati.

Kad postane previše složen i promišljen, tada više ne komunicira s publikom, ne prenosi joj poruku. Komunikacija ide u oba smjera: od umjetnika prema publici, ali također i od publike prema umjetniku. Po tome je jazz drukčiji. Mogu deset sati vježbati sa svojim sastavom, dok god nisam siguran da sviram savršeno, ali kad sljedeći dan sviram pred publikom to će biti potpuno drukčije iskustvo, zato jer ljudi donose energiju koja potiče različite reakcije na istu glazbu.

Osim toga, razine i vrste energije neke publike mogu biti potpuno drukčije od neke druge. To nas potiče na drukčiji način sviranja. Važna je i komunikacija između glazbenika. Kad sviram s nekim, odazvat ću se na ono što on svira, a on će se referirati na ono što ja sviram. Za me je najbolja vrsta jazza ona kod koje su neprestano otvoreni svi kanali komunikacije. Tako su radili majstori. Miles Davis, Charlie Parker, Keith Jarrett, Chick Corea, Duke Ellington – svi su ti glazbenici nadahnjivali druge upravo zbog svoje vještine komuniciranja kroz glazbu.

Moć nad ljudima

Koju vrstu jazza najviše volite?

– Najbolja vrsta jazza je ona koja se stvara u trenutku. To nije poput teatra u kojem se predstava uvježbava puno puta. Naravno, tijekom predstave glumci mnogo toga promijene – moj je djed bio sjajan glumac – ali to nije isto. Jazz ima toliko elemenata koji nam omogućuju da duboko zadiremo u nepoznato. To je gotovo isto kao kod politike. Imate centar, desnicu i lijevicu. Kad ste u centru možete raditi ono što znate i ono što ne znate. Kad krenete previše udesno i svirate samo ono što ste naučili, to postaje dosadno, a kad krenete previše ulijevo i želite cijelo vrijeme samo improvizirati, rezultat često neće biti jednak trudu i ponekad će zvučati strašno.

Volim kad je jazz negdje u sredini i može se kretati pomalo ulijevo i pomalo udesno, te biti siguran da u glazbi ima ljepote.

Kako jazz glazba može utjecati na život ljudi?

– Svaka moćna umjetnost posjeduje tu snagu. Kad je nešto učinjeno na sjajan način, kad je zasnovano na zdravim osnovama, duhu i razumu, tada će to nadahnjivati ljude. Za mene umjetnost u najčišćem obliku leži u tome osjećate li nešto prema nekom djelu, bez obzira razumijete li to ili ne. Jazz ima takvu moć nad ljudima. Svi smo fascinirani stvaranjem nečega, a kad uistinu možemo vidjeti i osjetiti da se nešto stvara u trenutku, tada se tome s lakoćom i u potpunosti predajemo.

Najbolja vrsta jazza, najbolja vrsta umjetnosti, leži u tome da uspijete otvoriti prolaz kroz koji će kolati neka viša energija. Pri tome ne mislim na Boga, nego na nešto posve drukčije, što svi stvaraju u trenutku; publika u zajedništvu s umjetnicima, umjetnici zajedno s drugim umjetnicima, u trenutku stvaraju nečega poput polja sile. Tako nešto neće biti moguće ponoviti sutra jer će svatko sa sobom donijeti drukčiju vrstu energije. Tijekom ta dva sata, koliko svake večeri nastupamo, zaboravljam na sve drugo, prepuštam se i usredotočujem samo na sviranje.

Davor HRVOJ

Pijanist Matija Dedić je još jednom potvrdio svoje vrhunsko glazbeničko umijeće, ali i ugled na međunarodnoj jazz sceni. Naime, nakon uspješnih nastupa na festivalu Jazzaldia u španjolskom San Sebastianu, gdje je krajem srpnja svirao solo i u triju s kontrabasistom Gonzalom Tejadom i bubnjarom Carlosom Falangom te je prijateljevao sa svjetskim glazbenim zvijezdama poput Diane Krall, Johna Zorna, Uria Cainea i Elvise Costella, očekuju ga nova glazbena uzbuđenja.

U triju s kontrabasistom Scottom Colleyem i bubnjarom Antoniom Sanchezom 9. će kolovoza nastupiti na terasi tvrđave Revelin na Dubrovačkim ljetnim igrama, a dan kasnije u atriju Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja na Klupskoj kazališno-glazbenoj sceni »Amadeo« u Zagrebu. Tom prigodom Dedić će obilježiti dvadeset godina djelovanja i promovirati će svoj novi album »Sentiana« (Bamboo Music, Houston) što ga je snimio s ovom dvojicom cijenjenih glazbenika, suradnika najvećih zvijezda jazza i vođa vlastitih sastava.

Iskustva koja se na ta način razmjenjuju važna su za svakog glazbenika, obogaćuju njegov rječnik, povećavaju sposobnost komunikacije, podižu samopouzdanje, ali i ugled na svjetskoj jazz sceni. Upravo o tome govorio je Antonio Sanchez prigodom nastupa što ih je u hrvatskoj održao kao član sastava Pata Methenyja i Garyja Burtona, te kao sudionik jam sessiona na Last Minute Open Jazz Festivalu u Balama.

Učiti od legendi

Zašto vam je važno svirati s legendama jazza?

– Zato što te osobe u svojoj svirci obuhvaćaju cjelokupnu povijest jazza. Svaki put kad ih slušam kako sviraju, čujem nekoga tko poseže za svime što se sviralo od početaka do danas. Iskusi to, osobno, na pozornici, djeluje doista nadahnjujuće i potiče na sviranje smislene glazbe. Kao mladi glazbenik volim spajati energiju koju posjedujem s uglađenšću koju izražavaju iskusniji glazbenici.

Što ste naučili od njih?

– Od svakoga sam naučio nešto drugo, a zajedničko, što sam naučio od svih njih, je kako pomoći svakome da dobro zvuči. U takvim situacijama morate biti poput najfinijeg tepiha na koji će svatko poželjeti stati i na ko-

jem će se udobno osjećati. Kao bubnjar morate osigurati uporište na koje će se drugi glazbenici moći osloniti i uz koje će se osjećati sigurno i ugodno. Naravno, želim zadovoljiti i sebe, ali moj je prioritet da zadovoljim druge glazbenike, da stvorim uvjete da se osjećaju ugodno svirajući sa mnom.

Od kojega od tih glazbenika ste naučili najviše o povijesti jazza?

– Chick Corea je jedan od njih, naravno i Gary Burton, Toots Thielemans... Svirajući s njima posredno sam učio od glazbenika od kojih su oni učili. Primjerice, Gary je svirao sa Stanom Getzom i svim tim glazbenicima. To se iskustvo posredno prenosilo na mene. Obožavam slušati njihove priče o tome kako je to nekad bilo, kako je bilo kad su počinjali i koliko je bilo drukčije nego je danas. Zanimljivo je kako su se neprestano trebali prilagođavati novonastalim situacijama.

Kad Miles poludi

Tijekom prošlogodišnje turneje Chick Corea mi je ispričao zanimljivu priču iz doba kad je svirao s Milesom Davisom. Osim njih u sastavu su još bili Dave Holland i Jack DeJohnette. Rekao mi je da su svaki put kad su svirali morali obuzdavati svoju energiju kako bi s Milesom svirali primjereno njegovom senzibilitetu. No, istog trenutka kad bi on prestao svirati oni bi poludili i svirali free, i to vrlo dugačke improvizacije. Miles nikad nije sudjelovao u tome, a kad bi vidjeli da je ponovno spreman zasvirati oni bi se počeli vraćati i svirati onako kako je njemu odgovaralo.

No, jedne večeri, kad je Miles prestao svirati i počeo napuštati pozornicu a oni su ponovno poludjeli, odjednom se vratio i pridru-

žio im se. I on je poludio. Svi su bili zapanjeni. Bilo je sjajno što se Miles odlučio s njima upustiti u ludorije.

Poslije koncerta DeJohnette, Corea i Holland su u garderobi prepričavali taj doživljaj: »Miles je večeras svirao s nama!«, »Daaaal, Ludo!« Svi su bili uzbuđeni. Dok su pričali o tome nisu bili svjesni da ih je iz prikrajka Miles slušao. U jednom su ga trenutku spazili i s nelagodom pogledali, a on je rekao: »Shit«, i otišao. Nikad nisu saznali što je pod time mislio, je li bio zadovoljan ili ne. No, bili su jako uzbuđeni što im se pridružio u free improvizaciji. Uspjeli su ga uvući u njihovu glazbenu igru.

Kako je svirati s vrhunskim glazbenicima?

– Kad nastupete s glazbenicima koji sviraju na visokoj razini ne morate brinuti o ničemu. Ne morate brinuti o tajmingu, formi, interakcijama... To je kao kad upoznate nekoga tko je vičan govorništvu i jednostavno započnete razgovor. Odlučite o čemu ćete razgovarati i počnete. Odlučite o kojoj ćete skladbi govoriti i jednostavno razgovarate, dijelite vrijednosti zajedničkog jezika, znate kako elokventno razgovarati. Zadovoljstvo je razgovarati s njima.

Tada je moguće upuštati se u rizik, zar ne?

– Jazz se zasniva na povjerenju. Vjerujete li glazbenicima s kojima svirate odlučit ćete se na rizik. Za to ćete biti spremni kad nećete trebati brinuti oko određenih stvari. Što se bolje razumijete s glazbenicima, češće ćete ulaziti u rizik.

Kanali komunikacije

To ne bi bilo moguće bez improvizacije...

– Među najvažnije elemente jazza ubrajamo improvizaciju, a improvizirati znači svirati ono što je sastavni dio tvoje nutrine, i to u trenutku. Kod jazza obožavam to što možemo svirati ono što je naše i kroz to iskazivati istinu o sebi. Svaki se dan osjećamo drukčije, ovisno o tome što se događa u našim životima. Mijenjamo se i tako se mijenja naša glazba. Duhovnost je jako važna, a u improvizacijama duh se izražava kroz našu osobnost. Ne volim glazbu kod koje je sviranje u potpunosti mehaničko, tehničko. Tehnika bi trebala biti samo sredstvo koje nam služi da lakše izrazimo ono što je u našoj duši.

Zahvaljujući komunikaciji, u jazzu je moguće u trenutku izmijeniti planirani tijek svirke. Koliko je to za vas važno?

– Svaka je forma umjetnosti zasnovana na